

Слова парламентарыю

БЛІЖЭЙ ДА ЛЮДЗЕЙ

павінна быць сучасная беларуская медыцына

Карэспандэнт «Звязды» гутарыць з намеснікам старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па ахове здароўя, фізічнай культуры, сямейнай і маладзёжнай палітыцы Валянцінай КУРСЕВІЧ.

— **Валянціна Вацлаваўна, якая галоўная задача стаіць сёння перад беларускімі медыкамі?**

— Калі ўвесь свет пакутуе ад пандэміі каранавіруса, мы ўсе добра разумеем, наколькі важна, каб сістэма аховы здароўя працавала выразна, зладжана, стабільна і эфектыўна. Бо гаворка ідзе пра самае каштоўнае, што толькі ёсць у чалавека, — жыццё і здароўе. Вядома, што любая сістэма аховы здароўя не здольная працаваць без надзейнага прававога падмурка, аснову якога складае заканадаўчая база.

У асноўных напрамках сацыяльна-эканамічнага развіцця на 2021—2025 гады пастаўлена задача «павышэння даступнасці і якасці медыцынскіх паслуг для ўсіх грамадзян незалежна ад месца жыхарства і стварэнне ўмоў для вядзення здаровага спосабу жыцця». Асноўны прынцып — здароўе для кожнага і актыўнае даўгалецце.

«Адзяленні дзённага знаходжання пры паліклініках будуць працаваць толькі на бюджэтай аснове. Усе жыхары краіны, у тым ліку людзі працаздольнага ўзросту, атрымаюць у іх медыцынскую дапамогу за кошт рэспубліканскага альбо мясцовых бюджэтаў».

Безумоўна, тая задача, якая пастаўлена на пяцігоддзе перад беларускімі медыкамі, — гэта ўдасканаленне даступнасці і якасці спецыялізаванай медыцынскай дапамогі ў рэгіёнах. Карацей кажучы — бліжэй да людзей. У Беларусі створана бюджэтная сістэма фінансавання, якую ў нашай краіне захавалі. На ахову здароўя ў нас сыходзіць больш як 4 % ад валавога ўнутранага прадукту. А гэта своеасаблівы індикатар сацыяльнай бяспекі, які рэкамендаваны Сусветнай арганізацыяй аховы здароўя. Акрамя таго, гэта

адзначана ў Канцэпцыі нацыянальнай бяспекі Рэспублікі Беларусь.

На сённяшні дзень у Беларусі налічваецца каля 1400 устаноў аховы здароўя, якія вядуць аказанне медыцынскай дапамогі ў амбулаторных умовах. Гэта паліклінікі, урачэбныя амбулаторыі, дыспансеры і іншыя ўстановы. У краіне маюцца навукова-практычныя рэспубліканскія цэнтры, дзе працуюць высокакваліфікаваныя вопытныя спецыялісты, якія аказваюць арганізацыйна-метадычную дапамогу ўстановам гарадскога і раённага звяна, прасоўваюць метадыкі лячэння сусветнага ўзроўню. Тым не менш, перад беларускімі медыкамі стаіць вельмі важная задача — узняць раённы ўзровень аховы здароўя на больш значную вышыню.

— **А якія значныя праекты ажыццяўляюцца сёння ва ўстановах аховы здароўя?**

— У нас, напрыклад, рэалізоўваецца праект «Клапатлівая паліклініка», укаранення выяўных форм работы з прымяненнем перасоўных медыцынскіх комплексаў для аказання медыцынскай дапамогі на месцах. У 2020 годзе завершана ўкараненне інстытута ўрача агульнай практыкі. Сёння працуе амаль 2500 каманд, якія складаюцца з урача, яго памочніка, медыцынскай сястры. Узяты курс на развіццё міжраённых і міжрэгіянальных цэнтраў па аказанні спецыялізаванай медыцынскай дапамогі на базе 143 устаноў аховы здароўя.

— **Зусім нядаўна парламентарыі прынялі змяненні ў Закон аб ахове здароўя. Чым гэты варыянт заканадаўчага акта адрозніваецца ад папярэдняга?**

— Змяненні ў Закон аб ахове здароўя, над якім працавала наша камісія, пачалі дзейнічаць з 23 лі-

пеня 2021 года. Асноўная навацыя гэтага заканадаўчага акта заключаецца ў тым, што будзе адбывацца медыцынская акрэдытацыя ўсіх дзяржаўных устаноў аховы здароўя. Яна прадугледжвае адпаведнасць дадзенай лячэбнай установы тым аб'ёмам і відам медыцынскай дапамогі, якія там заяўлены.

Не менш важнае і тое, што аддзяленні дзённага знаходжання пры паліклініках будуць працаваць толькі на бюджэтай аснове. Усе жыхары краіны, у тым ліку людзі працаздольнага ўзросту атрымаюць у іх медыцынскую дапамогу за кошт рэспубліканскага альбо мясцовых бюджэтаў. Я маю на ўвазе пацыентаў з такімі захворваннямі, як ішэмічная хвароба сэрца, артэрыяльная гіпертэнзія, хранічная абструктыўная хвароба лёгкіх, цукровы дыябет. Гэта тыя хваробы, якія складаюць высокую ўдзельную вагу захваральнасці і смертнасці сярод нашых людзей. Гэтыя аддзяленні на працягу дня будуць працаваць у некалькі змен, што зручна для насельніцтва. Апошняе, на мой погляд, будзе спрыяць скарачэнню шпіталізацыі ў стацыянарах, дзе патрабуецца бесперапыннае назіранне за пацыентам.

Трэба адзначыць і тое, што ў сферы аховы здароўя будзе прымяняцца дзяржаўны сацыяльны заказ, куды будуць прыцягвацца грамадскія некамерцыйныя арганізацыі. Растлумачу, што некаторым жыхарам краіны, у прыватнасці, пажылым людзям, патрэбна не проста медыцынская, а медыкасацыяльная дапамога, менавіта дома. Да такой работы можна прыцягваць, напрыклад, актывістаў Беларускага таварыства Чырвонага Крыжа. Яно, дарэчы, было адным з ініцыятараў уключэння

такого раздзела («Дзяржаўны сацыяльны заказ у сферы аховы здароўя») у Закон аб ахове здароўя.

Дадам, што ў закон унесена новая глава, «Інфармацыйнае забеспячэнне ў сферы аховы здароўя», у тым ліку і тэле-медыцынскія тэхналогіі. Яны цяпер атрымліваюць вялікае практычнае прымяненне, асабліва з надыходам пандэміі каранавіруснай інфекцыі. У самым аддаленым кутку краіны можна атрымаць кансультацыю ў рэспубліканскіх навукова-даследчых цэнтрах, абмеркаваць, напрыклад, вынікі камп'ютарнай тамаграфіі лёгкіх, параіцца з калегамі аб тым, якія найбольш перспектывныя метады лячэння прымяніць і г. д.

Ужо сёння вядуцца электронныя карткі стацыянарнага і амбулаторнага пацыентаў, у хуткім часе з'явіцца электронны кабінет пацыента, дзе той можа азнаёміцца з вынікамі сваіх абследаванняў. На мой погляд, гэта будзе вельмі добрай матывацыяй весці здаровы спосаб жыцця.

Для рэалізацыі прафесійнага патэнцыялу медыцынскіх работнікаў устанавіцца новая форма паслядыпломнай падрыхтоўкі — рэзідэнтура.

— **Якія яшчэ навацыі ў сферы аховы здароўя?**

— Асабліва ўвага будзе ўдзяляцца якасці медыцынскіх паслуг насельніцтву. З гэтай мэтай будзе праводзіцца экспертыза якасці медыцынскай дапамогі. Аналізавацца будуць не толькі асобныя выпадкі, але і цалкам работа пэўнай установы аховы здароўя: ці створаны ўсе неабходныя ўмовы для аказання медыцынскай дапамогі, як працуе сістэма аказання дапамогі ў медыцынскай установе. Уводзіцца кантраляванае лячэнне пацыентаў з туберкулёзам з мэтай, каб пацыент дакладна выконваў усе ўказанні ўрача. Дарэчы, гэтае складанае захворванне патрабуе некалькіх гадоў лячэння і штодзённага прыёму назначаных лекаў. Таксама гэта распаўсюджваецца і на іншыя сацыяльна істотныя хваробы: гепатыты, рассеяны склероз і г. д.

— **Над чым цяпер працуюць члены вашай Пастаяннай камісіі?**

— Мы, у прыватнасці, рыхтуем да першага чытання законапраект «Аб донарстве крыві і яе кампанентаў». Адпаведна з рэкамендацыяй Сусветнай арганізацыі аховы

здароўя, якой прызнаецца бязвыплатнае донарства як адзін з бяспечных відаў донарства і які складае аснову службы крыві, будзе весціся паступовы пераход да бязвыплатнага донарства. На пераходным этапе магчымая задача крыві як на платнай аснове, так і бязвыплатна. Дарэчы, плату рэкамендуецца пакінуць для донараў кампанентаў крыві. Вось асноўная сутнасць законапраекта, які цяпер распрацоўваецца.

Да другога чытання рыхтуецца закон «Аб турызме». Акцэнт у ім робіцца на абарону правоў спажывцоў турыстычных паслуг. Не трэба нагадваць, што на працягу шэрагу гадоў турыстычныя кампаніі раптоўна зніклі, а турысты заставаліся, як той казаў, ні з чым. Без грошай і без паслуг. Значна пагоршыла становішча ў турыстычнай сферы і пандэмія. Лічу, што дадзены закон вельмі своечасовы, з яго дапамогай у дзейнасць турыстычнай галіны будуць унесены неабходныя карэктывы. Вось над чым цяпер працуе наша камісія.

— **Як дэпутат вы часта сустракаецеся з жыхарамі Мінскага раёна, ад якога выбіраліся ў Палату прадстаўнікоў. З якімі пытаннямі часцей за ўсё да вас звяртаюцца людзі?**

— Хачу адзначыць, што работа ў парламенце — толькі частка дэпутацкай дзейнасці. Шмат увагі даводзіцца аддаваць рабоце з людзьмі у сваёй выбарчай акрузе. Іншымі словамі, на месцы. Што датычыцца пытанняў, то яны самыя разнастайныя. Найбольш часта падыходзяць пытанні па праблемах будаўніцтва жылля, рамонтна-будаўнічых работах, па ўтрыманні дарог, транспартных маршрутаў. Хоць і іншых зваротаў ад грамадзян хапае: пенсійнае забеспячэнне, медыцынскае абслугоўванне, датэрміновае выкарыстанне мацярынскага капіталу і іншыя.

Задаволеная, калі атрымліваецца станоўча вырашыць тое ці іншае пытанне, якое хвалюе жыхароў маёй выбарчай акругі. Усе пытанні мы вырашаем сумесна з Мінскім раённым выканаўчым камітэтам і яго службамі.

Так што смела магу сказаць: дэпутатам увесь час сядзець у парламенце не прыходзіцца, мы заўсёды сярод людзей.

Сяргей РУЧАНАЎ.

Інавацыі

«МАТУЛІНА РАДАСЦЬ» І «ДОЧКІ-СЫНОЧКІ»

Серыю поліфункцыянальных вітамінных дабавак «Калейдаскоп» распрацавалі навукоўцы УТП «Унітэхпрам БДУ».

Інавацыя разлічана на розныя групы насельніцтва і можа прымяняцца ў разнастайных відах харчовай прадукцыі (мучных, кандытарскіх вырабах, напоях, супах і іншых).

Даследаванні, праведзеныя ў рамках рэспублікан-

скай праграмы «Дзіцячае харчаванне», паказалі, што аднымі з дэфіцытных мікраэлементаў у насельніцтва Беларусі з'яўляюцца вітаміны групы В. На іх папаўненне і арыентавана распрацоўка навукоўцаў.

Усяго ў лінейцы прадстаўлены чатыры віды дабавак: дзве — для харчовых прадуктаў агульнага карыстання (хлебабулачных, кандытарскіх і безалкагольных напояў), адзін — для хлебабулачных вырабаў для дзі-

цячага харчавання і адзін — для дэсертаў, мусаў, супоў і булёнаў (у выглядзе канцэнтрату).

На дадзены момант у харчовую прамысловасць укаранёна адна з названых дабавак — «Калейдаскоп» для хлебабулачных вырабаў для дзяцей школьнага ўзросту. Комплекс узбагачаны вітамінамі групы В (В1, В2), якія дазваляюць аптымізаваць пазнавальную актыўнасць і запавольваць старэнне клетак галаўнога

мозга, палепшыць псіхічны стан, умацаваць імунітэт, паменшыць стамляльнасць вачэй у дзяцей і г. д.

Таксама навукоўцы БДУ стварылі дабаўку для хлебабулачных прадуктаў для шырокага кола насельніцтва. Яе асаблівасцю з'яўляецца магчымасць пашырэння сферы выкарыстання пры змяненні саставу дабаўкі. Яна ўзбагачана фоліевай кіслотай, якая важная для пабудовы новых клетак ва ўсім аргані-

ме, што асабліва актуальна для цяжарных жанчын — для правільнага развіцця органаў плода.

Для дэсертаў, мусаў і напояў прапануецца вітамінізаваная дабаўка з бурштынавай кіслотай. Адзначаецца, што дадзенае злучэнне павялічвае сілу дыхальнай мускулатуры, паляпшае паказчыкі вентыляцыі лёгкіх, насычае кроў кіслародам, а таксама павышае вынослівасць арганізма.

Дабаўкі для хлебабулачных прадуктаў прайшлі апрабацыю на базе прадпрыемства «Белтэхнахлеб». На аснове вітаміннага комплексу распрацавана рэцэптура сухак «Маміна радасць» і «Дочкі-сыночкі», якія даступныя ў сталічных крамах. Таксама ў хуткім часе плануецца выкарыстанне дабавак пры стварэнні кававага напоя сумесна з ААТ «Белкава» (г. Ашмяны Гродзенскай вобласці).

Надзея НІКАЛАЕВА.